

משטרת ישראל
אגף חקירות ומודיעין

-בלמ"ס-

נוהל זה הותר לעיון על פי חוק חופש המידע

			נוהלי אח"מ
מספר: 300.04.044	תת-פרק: זיהוי	פרק: חקירות	
שם נוהל: עריכת מסדר זיהוי חפצים			תאריך פרסום: 26/12/2022
			תאריך תחילה: 26/12/2022
			תאריך ביטול:
			נוסח: 2

מספר נוהל ישן 03.300.044

1. כללי:

א. מסדר זיהוי חפצים הוא תהליך חקירתי, אשר נועד לקשור בין חפץ לבין בעליו או מי שהחזיק בו, במטרה לקשור את בעליו של החפץ לביצוע עבירה, או כדי לקשור חפץ - החשוד כגנוב, לבעליו החוקי.

ב. במהלך מסדר זיהוי החפצים, מוצג החפץ שנתפס ע"י המשטרה, בפני עד או קורבן, הטוען כי הבחין בחפץ בנסיבות הקושרות את בעליו למעשה נשוא העבירה, או בפני אדם הטוען לבעלות על החפץ, שנתפס בידי חשוד בהחזקת נכסים גנובים להלן. בפני העד מוצג החפץ יחד עם חפצים מסוגו הדומים לו, והעד מתבקש לזהות את החפץ התפוס.

ג. תהליך זה חייב להתבצע באופן מסודר, הוגן ואמין, מאחר והעד אמור לקשור את החפץ לזירת עבירה או לחשוד, או לחילופין המשטרה צריכה להתרשם שהחפץ אכן שייך לאותו עד או קורבן שטוען לבעלות עליו, ולכן יש חשיבות רבה להקפדה על קיום כל כללי המסדר, שאם לא כן עלול משקלו הראייתי להיפגם.

2. הגדרות:

א. עד מזהה – אחד משני אלה :

1) עד הטוען כי הוא מסוגל לזהות חפץ מסוים, אשר נחרט בזיכרונו, כשנכח במהלך האירוע נשוא העבירה, או זמן סביר עובר לביצוע העבירה, וזאת על מנת לקשרו לחשוד בביצוע העבירה.

2) עד הטוען לבעלות על חפץ, אשר נתפס בידי של אחר.

ב. הממונה על החקירה – קצין החקירות שבאחריותו ניהול החקירה.

3. דגשים:

א. שיקולים לעריכת מסדר זיהוי חפצים

1) מסדר זיהוי חפצים גנובים

א) מסדר זיהוי חפצים זה נערך לשם זיהוי של חפצים שונים, אשר נתפסו במהלך חיפוש אצל חשוד בהחזקת נכסים גנובים.

ב) מטרת מסדר זיהוי מסוג זה היא לשייך כל תפוס לבעליו החוקי, וכתוצאה מכך - לזהות את הנכסים הגנובים שבידי החשוד, ולקשור את החשוד לעבירת הגניבה.

ג) מסדר זיהוי חפצים גנובים ייערך באותם מקרים שאדם טוען לבעלות על חפץ, אחד או יותר, מהחפצים, שנתפסו כאמור, ונותן ביחס אליהם סימנים מיוחדים המעידים על היכרותו את החפץ (לרבות מקרים בהם המשטרה סבורה כי אדם מסוים הוא הבעלים של חפץ כלשהו שנתפס כאמור).

ד) אין לערוך מסדר זיהוי חפצים גנובים, אם האדם הטוען לבעלות, אינו יכול לתת סימנים מיוחדים לחפצים, שביחס אליהם הוא טוען לבעלות.

2) מסדר זיהוי חפצים מזירת העבירה

א) מסדר זיהוי חפצים זה נערך לשם זיהוי חפץ, אשר נתפס אצל חשוד. מסדר זה ייעשה לאחר גביית עדות של עד ראיה, לרבות קורבן העבירה.

ב) מטרת מסדר זיהוי מסוג זה היא לקשור בין חשוד מסוים בביצוע העבירה, לבין הימצאות חפץ זה בזירת העבירה במהלך ביצוע העבירה, וכתוצאה מכך – קשירתו לביצוע העבירה.

ג) מסדר זיהוי חפצים ייערך באותם מקרים, בהם עד לביצוע העבירה, לרבות קורבן העבירה, זיהה אצל מבצע העבירה (בידו, על גופו, ברכבו וכד') חפץ בעל מאפיינים מיוחדים, ולאחר שנתגלה חשוד בביצוע אותה עבירה, נערך חיפוש בחצרי ונמצא חפץ דומה לתיאור שמסר העד (להלן: "החפץ החשוד").

ד) אין לערוך מסדר זיהוי חפצים אם החשוד קושר את עצמו לזירת האירוע (אך לא לביצוע העבירה), אלא אם כן העד יכול לקשור באופן חד משמעי בין החפץ, שהבחין בו בזירת העבירה, לבין מבצע העבירה עצמו.

ב. הודעה לחשוד על החלטה לערוך מסדר זיהוי חפצים וזכות החשוד לנוכחות עורך דין מטעמו

1) החליט הממונה על החקירה לערוך מסדר זיהוי חפצים מזירת העבירה, יודיע לחשוד על דבר החלטתו זו ועל זכותו לנוכחות עורך דין מטעמו.

- (2) ביקש החשוד, כי עורך דינו יהיה נוכח במהלך מסדר זיהוי החפצים, יעשה הממונה על החקירה כל מאמץ בכדי לאפשר לב"כ החשוד להיות נוכח במסדר הזיהוי. הממונה על החקירה ו/או מי מטעמו יודיעו לב"כ החשוד על מיקום, זמן ומועד עריכת המסדר, ובהתאם לצרכי החקירה ניתן אף לתאם זמן ושעה מול ב"כ החשוד.
- (3) לא היה החשוד מיוצג ע"י עורך דין, יש לאפשר לו שהות סבירה, בנסיבות העניין, להתקשר עם עורך דין או עם קרובי משפחתו, כדי למנות לו עורך דין, אשר ייצגו במהלך מסדר הזיהוי.
- (4) נערך מסדר זיהוי חפצים מזירת העבירה ללא נוכחות עורך דין, יכתוב הממונה על החקירה בדו"ח את כל פרטי הפעולות שננקטו על ידו לשם הזמנתו, על מנת שיהיה נוכח בעת המסדר לפי בקשת החשוד.
- (5) במסדר זיהוי חפצים גנובים – אין להודיע לחשוד ו/או לעורך דינו על עריכת מסדר הזיהוי.

ג. הכנות לקראת עריכת מסדר זיהוי חפצים

- (1) יש לגבות מהעד המזהה עדות מפורטת ובה תיאורו של החפץ ועל הנסיבות בהן ראה את החפץ בעת האירוע נשוא העבירה והקושרות את החפץ לחשוד, על מנת שכל אלה יילקחו בחשבון בעת עריכת מסדר הזיהוי.
- (2) הממונה יבחר בחוקר, אשר ישמש כ"עורך מסדר הזיהוי", וימנה שוטר אשר יערוך את פרוטוקול מסדר הזיהוי. **יש לבחור לתפקיד עורך מסדר הזיהוי חוקר אשר אינו קשור לחקירה.**
- (3) תיעוד מסדר הזיהוי - מסדר הזיהוי יהיה מתועד אם ע"י איש מז"פ, אם ע"י חוקר ואם בחדר חקירות ממותקן.
- (4) מקום עריכת המסדר ייקבע מראש ע"י הממונה, תוך הקפדה כי המסדר ייערך במקום ובתנאים המבטיחים כי העד המזהה לא יוכל לשמוע או לראות את ההכנות לקראת המסדר, או לראות את החפצים טרם המסדר.
- (5) הממונה יקבע הסדרים אשר יאפשרו בידוד העד או העדים המזהים עד לרגע המסדר. כמו כן יתדרך את השוטרים המשתתפים במסדר הזיהוי לגבי סדרי המסדר וכללי ההתנהגות במהלכו, וידגיש לפניהם כי אין הם רשאים לרמוז בכל צורה שהיא כל רמז לעד המזהה, וכי עליהם להימנע מכל תגובה לגבי האופן בו ביצע העד המזהה את הזיהוי.
- (6) כל העדים המזהים יתודרכו ע"י עורך המסדר באופן אישי.

ד. בחירת חפצים – ניצבים, סידורים ומיקום החפץ החשוד:

- (1) מספר החפצים במסדר זיהוי חפצים יהיה לא פחות משמונה, כולל החפץ שאותו אמורים לזהות.

- 2) כאשר החפץ החשוד הוא פריט ייחודי (כגון פריט עתיק, תכשיט יקר וכד'), יש לכלול במסדר הזיהוי מספר מרבי של חפצים, בהתאם לנסיבות, אך לא פחות משלושה חפצים.
- 3) על החפצים להיות דומים, ככל האפשר, לחפץ החשוד מבחינת צורתם, צבעם, סוג היצרן וכ'.
- 4) במסדר זיהוי חפצים מזירת עבירה, אין לכלול במסדר זיהוי אחד יותר משני חפצים חשודים.
- 5) עורך דינו של החשוד רשאי להביע את התנגדותו לשיתוף של מי מהחפצים – הניצבים במסדר, או לסדר את הצבתם במסדר זיהוי חפצים מזירת העבירה, אולם לעורך המסדר יש שיקול דעת מכריע בעניין זה, והוא שיחליט אם לקבל את ההתנגדות או לדחותה. החליט עורך המסדר לדחות את ההתנגדות ולהשאיר את אותו חפץ – ניצב במסדר, תירשם ההתנגדות בפרוטוקול המסדר והנימוקים לדחייתה.
- 6) החפץ החשוד יובא למקום המסדר באופן שיבטיח כי קודם למסדר הזיהוי לא יוכל העד המזהה לראותו בשום פנים ואופן.

ה. הבאת העד המזהה למקום המסדר ותדרכו

- 1) העד המזהה יובא למקום המסדר ע"י השוטר באופן שיבטיח כי העד לא יהיה במגע כל שהוא עם החפצים או עם העדים המזהים האחרים בטרם עריכת המסדר, ובדרך שתבטיח כי העד לא יקבל כל רמז בדבר זהותו של החפץ החשוד או מיקומו במסדר, כל זאת, לאחר הצבת כל החפצים במקומם במסדר.
- 2) משהוכנס העד המזהה למקום עריכת המסדר, יתוּדָרַך ע"י עורך המסדר לגבי סדרי המסדר וכללי ההתנהגות במהלכו.

ו. עריכת מסדר הזיהוי

מסדר הזיהוי ייערך בהתאם לשלבים המפורטים בטופס "פרוטוקול מסדר זיהוי חפצים" (ראהנספח א').

ז. התערבות עורך הדין של החשוד במהלך מסדר זיהוי חפצים מזירת העבירה

- 1) עורך הדין הוא משקיף בלבד עד תום שלב הזיהוי, ואין לו זכות להתערב במהלך המסדר. אולם רשאי עורך הדין להעיר הערות ולהשיג השגות בנימוס ובשקט באוזניו של עורך המסדר, והערותיו תירשמנה בפרוטוקול המסדר. אין להרשות ויכוחים או הפרעה מכוונת מצד עורך הדין. נתבקש עורך הדין לחדול מההפרעה וסירב, יתבקש לצאת ממקום המסדר. המסדר ימשיך להתנהל בלעדיו, והנסיבות יירשמו בפרוטוקול מסדר הזיהוי.
- 2) ביקש עורך הדין של החשוד להתלוות לעד, על מנת לוודא שלא תהיה דליפת מידע לגבי מיקומו של החפץ החשוד או זהותו, ואין בכך כדי להפריע לניהולו התקין של המסדר, יש להיעתר לבקשה.

3) מרגע כניסת העד המזהה אל מקום עריכת המסדר ועד לתום תהליך הזיהוי, אסור לעורך הדין להתערב או להשמיע כל טענה או השגה, מלבד בנסיבות המצוינות בס"ק 1 לעיל.

4) עם תום תהליך הזיהוי, רשאי עורך הדין של החשוד להשמיע את השגותיו לגבי שלב הזיהוי עצמו, וכן רשאי הוא להביא בפני עורך המסדר שאלות לעד לגבי הזיהוי כאמור בסעיף ז' להלן.

5) עורך המסדר יתדרך את עורך הדין לגבי נוהלי המסדר.

ח. חקירת העד המזהה ע"י עורך הדין לאחר שלב הזיהוי

1) עורך המסדר לא יאפשר לעורך הדין לחקור את העד המזהה בתום הזיהוי.

2) ביקש עורך הדין להציג שאלות לעד המזהה בתום הזיהוי, יתבקש להעלות את השאלות על הכתב בו במקום ולהעבירן לעורך המסדר.

3) עורך המסדר ירשום בפרוטוקול המסדר את השאלות שהוצגו ואת התשובות עליהן, וכן את החלטתו לגבי שאלות שהצגתן לא אושרה על ידו.

4) רשימת השאלות שניתנו בכתב לעורך המסדר ע"י עורך הדין, תצורף כנספח לפרוטוקול.

ט. עריכת פרוטוקול מסדר זיהוי חפצים

בכל מסדר זיהוי חפצים ינוהל פרוטוקול מסדר זיהוי, שישקף את כל שלבי המסדר, ויהיה כדוגמת הטופס בנספח ב'.

י. גביית הודעה מהעד המזהה לאחר הזיהוי

1) זיהה העד המזהה את החפץ החשוד, או הצביע על אחד החפצים האחרים, תיגבה הודעתו בה יאשר את האמור בפרוטוקול ובדו"ח מסדר הזיהוי וימסור הודעה על הזיהוי בחתימתו.

2) נותרו שאלות הטעונות הבהרה בעקבות מסדר הזיהוי, יישאל עליהן העד המזהה מייד עם תום המסדר, ללא נוכחות עורך הדין של החשוד, והדברים יירשמו בעדות.

פרוטוקול מסדר זיהוי חפצים

1. המשתתפים

א. מסדר זיהוי חפצים זה נערך בתאריך _____ בקשר לחקירה בתיק פל"א _____ של _____ (היחידה).

ב. עורך המסדר הוא: _____

מ.א.	דרגה	שם פרטי	שם משפחה
_____	_____	_____	_____

ג. רושם הפרוטוקול הוא: _____

מ.א.	דרגה	שם פרטי	שם משפחה
_____	_____	_____	_____

ד. צלם המסדר הוא: _____

מ.א.	דרגה	שם פרטי	שם משפחה
_____	_____	_____	_____

ה. העד המזהה הוא: _____

ת.ז.	שם פרטי	שם משפחה
_____	_____	_____

ו. החשוד: _____

ת.ז.	שם פרטי	שם משפחה
_____	_____	_____

ז. ב"כ/ נציג החשוד: _____

2. המסדר נערך ללא השתתפות עורך דינו של החשוד מהסיבות הבאות: _____

3. מהלך מסדר זיהוי החפצים

א. עורך הדין של החשוד נשאל אם יש לו התנגדות לשיתוף של מי מהחפצים הניצבים במסדר, או לסדר הצבתם במסדר הזיהוי. תגובת עורך הדין והפעולות שננקטו בהתאם: _____

ב. סדר הצבת החפצים במסדר זיהוי החפצים משמאל לימין כדלקמן:

1) החפץ _____, תיאור/מאפיינים ייחודיים _____

2) החפץ _____, תיאור/מאפיינים ייחודיים _____

3) החפץ _____, תיאור/מאפיינים ייחודיים _____

4) החפץ _____, תיאור/מאפיינים ייחודיים _____

5) החפץ _____, תיאור/מאפיינים ייחודיים _____

6) החפץ _____, תיאור/מאפיינים ייחודיים _____

7) החפץ _____, תיאור/מאפיינים ייחודיים _____

8) החפץ _____, תיאור/מאפיינים ייחודיים _____

ג. בשעה _____ הובא העד המזהה ע"י השוטר _____ מ.א. _____ דרגה _____ שם פרטי ומשפחה _____

ד. תדריך לעד המזהה ע"י עורך המסדר:

1) אתה עומד להשתתף במסדר זיהוי חפצים.

- (2) אתה תתבקש לעבור על פני החפצים שיוצבו בפניך ולבחון האם החפץ שאליו התייחסת בהודעתך נמצא ביניהם אם לאו.
- (3) אתה רשאי לעבור על פני שורת החפצים מספר פעמים.
- (4) אם אתה מזהה בין החפצים את החפץ שאליו התייחסת בהודעתך, עליך לנגוע בו או להצביע עליו.
- (5) במסדר זיהוי חפצים מזירת עבירה - אם זיהית את החפץ הנ"ל, ייתכן שתידרש לענות על שאלות אחדות של עורך הדין של החשוד. אל תענה לשאלה אלא אם אושרה על ידי.
- (6) עליך להמתין לרישום השאלה, ורק משאושרה על ידי תוכל לענות. תשובתך תירשם.
- ה. העד המזהה הצביע על החפץ שפרטיו _____ ומסר כדלקמן: _____

ו. עורך הדין שאל את העד המזהה:

- (1) שאלה _____
תשובת העד _____
- (2) שאלה _____
תשובת העד _____
- (3) שאלה _____
תשובת העד _____
- (העד יענה רק אם אושרה השאלה ע"י עורך המסדר).

ז. לא הצליח העד לזהות חפץ כלשהו, יירשם בפרוטוקול: _____
(ציטוט מדויק).

ח. מסדר הזיהוי הסתיים בשעה _____.

ט. תוכן הפרוטוקול הוקרא בפני עורך הדין, העד המזהה ועורך המסדר, ואושר בחתימת ידם:

(1)	שם העד המזהה	_____	חתימה	_____
(2)	שם עורך הדין מטעם החשוד	_____	חתימה	_____
(3)	שם עורך המסדר	_____	חתימה	_____